

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002409

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-06-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лі Дешун --

2. Deshun Li

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 03-08-2026

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14693

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Вокальна фонетика в концертно-камерному виконавстві Китаю
2. Vocal phonetics in concert and chamber performance of China

Реферат:

1. Дисертацію присвячено комплексному науково-теоретичному дослідженню вокальної фонетики як фундаментального чинника формування співочого звукоутворення в концертно-камерному виконавстві Китаю та осмисленню її ролі в системі сучасного академічного вокального мистецтва. У роботі здійснено системний аналіз взаємодії мовно-фонетичної структури китайської мови з музичною інтонацією, що визначає специфіку виконавської техніки, інтонаційного мислення, тембрової організації звука та художньої інтерпретації вокального твору. Актуальність теми дисертації зумовлена зростанням інтересу до китайського вокального мистецтва в умовах глобалізації музичного простору та інтенсифікації міжкультурних виконавських практик. Водночас у сучасній українській музикології проблема вокальної фонетики як системоутворювального чинника співочого процесу, зокрема у сфері китайського концертно-камерного виконавства, залишається недостатньо розробленою. Необхідність наукового осмислення взаємодії мовної та музичної інтонації, а також адаптації європейських вокально-технічних принципів до специфіки китайської мови визначає теоретичну й практичну значущість дослідження. Метою дисертаційного

дослідження є комплексне науково-теоретичне висвітлення специфіки вокальної фонетики як фундаментального чинника формування співочого звукоутворення в концертно-камерному виконавстві Китаю. Об'єктом дослідження є китайське вокальне виконавство XX – початку XXI століття як цілісна художня система, а предметом – вокальна фонетика в концертно-камерному виконавстві Китаю. Методологічну основу дисертаційного дослідження становить поєднання загальнонаукових і спеціальних музикознавчих підходів та методів: системного, історичного, культурологічного, компаративного, інтонаційно-семантичного, фонетичного, артикуляційного, інтерпретологічного, жанрового та стильового. Матеріал дослідження – зразки китайської камерно-вокальної музики XX – початку XXI століття, зокрема твори Хуан Цзи, Цін Чжу, Лю Сюеаня, Чжао Юаньженя, а також аудіо- та відеозаписи інтерпретацій китайського камерно-вокального репертуару у виконанні китайських і європейських співаків та співачок. Наукова новизна. У дисертації вперше в українському музикознавстві вокальна фонетика китайської мови розглядається як системоутворювальний принцип організації концертно-камерного співу, що визначає характер інтонаційного розвитку, артикуляційної техніки, тембрової якості звука та виконавської інтерпретації. Запропоновано цілісну концепцію вокально-фонетичної природи китайського академічного співу як складної художньо-функціональної системи, у якій мовна, музична та акустична організації перебувають у нерозривній взаємодії. Вокальну фонетику розглянуто як інтегровану систему взаємодії мовних, акустичних, фізіологічних і виконавських чинників. Здійснено теоретико-методологічне обґрунтування вокальної фонетики як міждисциплінарної галузі знань, що інтегрує положення фонетики, акустики, фізіології голосу, вокальної педагогіки та виконавського музикознавства. Доведено, що фонетична організація мови є визначальним чинником формування співочого звука, оскільки вона безпосередньо впливає на конфігурацію вокального тракту, формантну структуру, темброві характеристики, проєкційність, інтонаційну стабільність і словесну розбірливість. У цьому контексті фонема розглядається не лише як мовна одиниця, а як функціональна акустично-артикуляційна модель керування звукоутворенням. Розкрито сутність вокальної мови як специфічного режиму функціонування фонетичної системи в умовах музично організованого звучання. Встановлено, що у співі фонема і склад переходять у пролонговану артикуляційно-резонансну позицію, співвіднесену з музичною тривалістю, висотою та динамікою. Вокальна мова визначена як інтегрована система, що поєднує артикуляційні, акустичні, орфоепічні, просодичні та виконавсько-драматургічні параметри. Доведено, що голосні у співі виконують функцію основних акустичних центрів звукоутворення, тоді як приголосні забезпечують ритмомовну організацію, чіткість словесного змісту та енергію атаки звука. У дослідженні обґрунтовано фонетичний метод постановки голосу як цілісну виконавсько-педагогічну систему, що базується на керованому використанні фонем і складів як мінімальних одиниць технічного впливу. Доведено, що через фонетичну регуляцію здійснюється налаштування вокального тракту, координація процесів дихання, фонації та артикуляції, стабілізація тембру та інтонації. Визначено, що ефективність цього методу зумовлюється нормативною фонетичною основою, розвитком слухового самоконтролю, інтеграцією фонетичних принципів у музично-смыслову структуру фрази та економізацією виконавських дій.

2. The thesis is devoted to a complex scientific and theoretical study of vocal phonetics as a fundamental factor in the formation of singing sound production in concert and chamber performance in China and to the understanding of its role in the system of modern academic vocal art. The work carries out a systematic analysis of the interaction of the linguistic and phonetic structure of the Chinese language with musical intonation, which determines the specifics of performance technique, intonation thinking, timbre organization of sound and artistic interpretation of a vocal work. The relevance of the thesis topic is due to the growing interest in Chinese vocal art in the context of the globalization of the musical space and the intensification of intercultural performing practices. At the same time, in modern Ukrainian musicology, the problem of vocal phonetics as a system-forming factor of the singing process, in particular in the field of Chinese concert and chamber performance, remains insufficiently developed. The need for a scientific understanding of the interaction of speech and musical intonation, as well as the adaptation of European vocal and technical principles to the specifics of the Chinese language, determines the theoretical and practical significance of the study. The aim of the thesis research is a

comprehensive scientific and theoretical elucidation of the specifics of vocal phonetics as a fundamental factor in the formation of singing sound production in concert and chamber performance in China. The object of research is Chinese vocal performance of the 20th - early 21st centuries as a complete artistic system, and the subject is vocal phonetics in concert and chamber performance of China as an integrated system of interaction of linguistic, acoustic, physiological and performance factors. The methodological basis of the thesis research is a combination of general scientific and special musicological approaches and methods: systematic, historical, cultural, comparative, intonation-semantic, phonetic, articulatory, interpretological, genre and stylistic. The research material is samples of Chinese chamber and vocal music of the 20th and early 21st centuries, in particular the works of Huang Zi, Qing Zhu, Liu Xueyan, Zhao Yuanzhen, as well as audio and video recordings of interpretations of the Chinese chamber and vocal repertoire performed by Chinese and European singers. Scientific novelty. In the thesis, for the first time in Ukrainian musicology, the vocal phonetics of the Chinese language is considered as a system-forming principle of the organization of concert-chamber singing, which determines the nature of intonation development, articulation technique, timbre quality of sound and performance interpretation. A holistic concept of the vocal-phonetic nature of Chinese academic singing is proposed as a complex artistic-functional system in which language, music and acoustic organizations are in an inextricable interaction. The theoretical and methodological substantiation of vocal phonetics as an interdisciplinary field of knowledge that integrates the provisions of phonetics, acoustics, voice physiology, vocal pedagogy and performance musicology has been carried out. It has been proven that the phonetic organization of the language is a determining factor in the formation of the singing sound, as it directly affects the configuration of the vocal tract, formant structure, timbre characteristics, projection, intonation stability and verbal intelligibility. In this context, a phoneme is considered not only as a linguistic unit, but as a functional acoustic-articulatory model of controlling sound production. The essence of vocal language as a specific mode of functioning of the phonetic system in the conditions of musically organized sound is revealed. It has been established that in singing the phoneme and syllable move into a prolonged articulation-resonance position correlated with musical duration, pitch and dynamics. Vocal language is defined as an integrated system that combines articulatory, acoustic, orthographic, prosodic, and performance-dramaturgical parameters. It has been proven that vowels in singing perform the function of the main acoustic centers of sound formation, while consonants provide rhythmic organization, clarity of verbal content and energy of sound attack. The research substantiates the phonetic method of voice production as a complete performance-pedagogical system based on the controlled use of phonemes and syllables as minimal units of technical influence. It has been proven that through phonetic regulation tuning of the vocal tract, coordination of the processes of breathing, phonation and articulation, stabilization of timbre and intonation is carried out.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Гіголаєва-Юрченко В., Лі Дешун. *Bel canto і китайська вокальна фонетика: гендерний вимір міжкультурного діалогу* // Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка : зб. наук. пр. Львів, 2025. Вип. 54. С. 21-25.
- Лі Дешун. Вплив ієрогліфічної писемності на вокальне фразування та акцентуацію // *Fine Art and Culture Studies*. 2025. Вип. 1. С. 120-126.
- Лі Дешун. Специфіка вокального виконання китайських вокальних творів у контексті міжкультурної інтеграції // *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка. Дрогобич, 2025. Вип. 84, т. 2. С. 105-109.*

- Лі Дешун. Фонетика і стиль: виконавські виклики при інтерпретації китайських пісень українськими співаками // Слобожанські мистецькі студії. 2025. Вип. 2. С. 26–31.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гіголаєва-Юрченко Вікторія Олександрівна
2. Viktoriya Gigolayeva-Yurchenko

Кваліфікація: к.мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8137-487X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овсяннікова-Трель Олександра Андріївна
2. Oleksandra Ovsyannikova-Trel

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3706-3481

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заверуха Олена Леонідівна

2. Olena Zaverukha

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8860-6335

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бреславець Галина Миколаївна

2. Breslavets Galyna Mykolayivna

Кваліфікація: к. мист., 26.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лошков Юрій Іванович

2. Yurii Loshkov

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0621-2808

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Коновалова Ірина Юріївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Коновалова Ірина Юріївна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Заклінська Юлія Михайлівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна